

NORSK FOTBALLDOMMER-
FORENING FEIRER 25 ÅR

JUBILEUMSAVIS

SVEIN ODDVAR MOEN

NORGES HØYEST RANGERTE DOMMER INTERNASJONALT

forteller om sitt fantastiske dommerår:

- Finale i VM U17 foran 105.000 tilskuere
- Dinamo Zagreb – Real Madrid i Champions League
- Chelsea-FC København i 8-delsfinale Champions League
- Tyskland – Belgia i kvalik til EM 2012
- Italia – Slovenia i kvalik til EM 2012
- Veiledet i Italia av Pierluigi Collina
- Hellas – Canada
- Høyrisikokamp i Saudi Arabia
- Nederland – Ungarn kvalik til EM 2012
- En rekke toppkamper i Tippeligaen
- Bate - Sturm – playoff til Champions League
- Det viktigste av alt: Støtte fra Bente, Amalie og Sander!

Ansvarlig redaktør
Geir Åge Holen

Redaktør
Svein-Erik Edvartsen

Forsvarer dommerarven etter Hauge og Øvrebø

Av Norsk Fotballdommerforening

Svein Oddvar Moen (32) debuterte i Champions League 14. september 2010 da Bursaspor spilte mot Valencia. En drøy måned senere (19.10.2010) dømte han Arsenal mot Shakhtar Donetsk og 7. desember 2010 dømte han Lyon mot Hapoel Tel Aviv.

Før julen ble ringt inn i 2010 fikk han beskjed om at han ble rangert i UEFA's elitegruppe hvor kremen av kremen av dommere i Europa hører hjemme (24 plasser). Etter kun tre kamper på CV'n i Champions League fikk han åttendelsfinalen mellom Chelsea og FC København i London 15. mars 2011. I april 2011 ble han tatt ut som dommer til VM for U-17 i Mexico hvor han ble tildelt selveste VM-finalen foran 105.000 elleville tilskuere. Her forteller han om suksessen og takker først og fremst familien med kona Bente, datteren Amalie og sønnen Sander som er en blåkopi av sin egen far.

– Det har vært mange høydepunkter så langt i min relativt korte dommerkarriere, men det jeg husker best er cupfinalen fra 2008 og VM-finalen foran 105.000 tilskuere, sier Moen til Norsk Fotballdommerforenings jubileumsavis.

Moen presiserer at uten full støtte fra kone og barn hadde dette ikke vært mulig.

– Uten den fantastiske støtten fra Bente, Amalie, Sander og alle mine dommer kollegaer, hadde ikke dette vært mulig, sier Moen.

Dommersjef Rune Pedersen hyllet også dommerfruene og skrev følgende i anledning at Moen ble tildelt VM-finalen i Mexico:

– Når Svein Oddvar Moen leder VM finalen i natt norsk tid er dette primært en stor anerkjennelse for han som dommer. Vi er sikre på at dette blir en

«Jeg har jobbet målrettet og hardt. Har vært konsentrert og fokusert og jeg krever mye av både meg selv og mine meddommere»

– Svein Oddvar Moen

stor opplevelse for han og hans norske assistentdommer fra Rakkestad, Kim Tomas Haglund. Etter 2 flotte kamper så langt i VM ble det så den kampen alle ønsker seg.

Tidligere i denne sesongen har Moen også levert fremragende kamper i Champions League og kveldens oppnevning er en bekreftelse på den sterke framgangen denne karen har hatt de siste sesongene. Neste år er det EM i Polen og Ukraina og vi håper og tror han vil kjempe om en plass i det mesterskapet også.

Norske dommere, og NFF, var jo noe bekymret da både Terje Hauge og Tom Henning Øvrebø forsvant fra den internasjonale dommerarenaen, og vi visste at det kunne ta noe tid å få fram dommere i øverste sjikt raskt. NFF var klar over at det var flere talentfulle dommere som var i startgropen til en karriere, og at det kun var snakk om tid.

Med finale til Moen vil dette også kunne gi positive ringvirkninger på rekruttering og oppmerksomhet rundt dommergjerningen. Det jobbes godt i alle kretser med å tilrettelegge for nye dommere og med en finaleplass som drahjelp – håper vi på enda flere nye rekrutter.

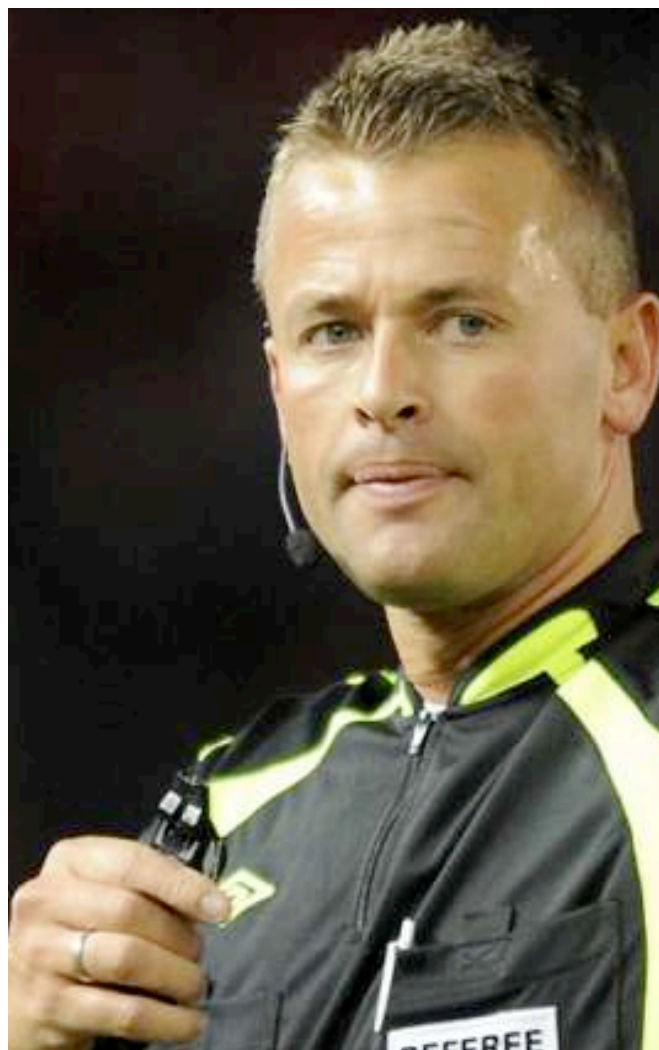
Internasjonal suksess:

Svein Oddvar Moen har dømt mange toppkamper denne sesongen. Her er han i «samtale» med Cristiano Ronaldo.

«Vi vet at Svein Oddvar er et flott forbilde i sitt nærmiljø og stiller opp på det som passer inn i travle hverdager»

– Rune Pedersen, dommersjef NFF

I tillegg til finale for Moen og Haglund har norske dommere denne sesongen levert gode prestasjoner så vel nasjonalt som internasjonalt. Ken Henry Johnsen dømte finalen i UEFA Regions Cup og Tom Harald Hagen skal til Europamesterskapet for U 19 landslag i Romania senere i juli. Så vi ser at det kan være plass til flere på internasjonale arenaer.

Våre toppdommere er flotte ambassadører for sine hjemsteder og NFF. Vi vet at Svein Oddvar er et flott forbilde i sitt nærmiljø og stiller opp på det som passer inn i travle hverdager. For å lykkes som toppdommer må man være villig til å investere mye og man må ha full støtte på hjemmebane og NFF sender en stor takk til ”dommerfruene” som slipper sine menn til trening og kamper gjennom hele året.

Man må være tålmodig skal man skape gode dommere. I denne prosessen er det viktig at NFF også tør å tenke langsiktig og gi dommer tillitt. En dommer som blir redd for konsekvenser og framtid vil ikke lykkes, og derfor er det viktig at de føler seg trygge og har tillitt når de skal ut å lede kamper. Dette er og blir NFF's viktigste oppgave også framover for å kunne bidra til å skape nye toppdommere. Å utvikle gode dommere kan enkelt sammenlignes med å utvikle unge spillere: Gi dem tillitt og muligheter – og noen ganger la dem gjøre feil.

Kveldens kamp (01:00 norsk tid) blir en spennende opplevelse for Moen og Haglund, samt øvrige norske dommere. Vi får håpe at notatblokken kun blir fylt opp av positive bemerkninger.

Da Moen ble rangert i UEFA's elitegruppe i desember 2010 uttalte dommersjefen følgende:

– Det er gledelig for Norge at Svein Oddvar Moen klar for UEFAs elitegruppe og tar over etter Terje Hauge i dette sjiktet. Dette har også vært NFFs målsetting gjennom de seneste sesongene, sier dommersjef Rune Pedersen til fotball.no.

Moen forteller at i tillegg til støtte fra familien i Haugesund og en samlet dommerfamilie i Norge, er det hardt arbeid over lang tid har ført til de gode resultatene.

– Jeg har jobbet målrettet og hardt. Har vært konsentrert og fokusert og jeg krever mye av både meg selv og mine meddommere, sier Moen.

Moen mener det også er viktig å vite ”hvor han kommer fra”. Han besøkte derfor Haugarhuset i mars 2011 og sa da følgende til Karmsund Avis.

– Det har vært snakk om at vi skal være klubbbløse. Heldigvis ble det ikke noe av det. Jeg er stolt av å være fra Haugesund by og representere klubben Haugar, sier toppdommer Svein Oddvar Moen. Bare 50 meter fra den grusbanen hvor det hele startet.

Da Moen tidligere i år dømte EM-kvalikk i Italia var UEFA's dommersjef Pierluigi Collina på tribunen.

– Collina er sterk og klar på hva han mener vi som toppdommere må gjøre på og på utsiden av banen. Det er bare å henge med, sier Moen.

Norsk Fotballdommerforening gratulerer Svein Oddvar med fantastiske prestasjoner og ser frem til fortsettelsen.

Foreningens første leder, Kjell Nordby, forteller om bakgrunnen for Norsk Fotballdommerforening

Av Kjell Nordby, foreningens første formann (1986-1991)

Gjennom flere samlinger ble tanken modnet om å starte en forening for elitedommerne i fotball. 19 april 1986 ble "Dommerforeningen i fotball" stiftet og Kjell Nordby ble valgt til første formann, Tore Hollung til sekretær og Per Arne Larsgård ble kasserer.

I begynnelsen kunne det være en utfordrende balansegang mellom dommernes ønsker og et relativt konservativt fotballforbund. Under marsjen fikk vi mange gode råd fra Willy Simonsen og Aase Rydèn som begge var gode støttespillere for dommerne og dommersaken.

Gjennom et godt samarbeid med Fotballforbundet og andre organer innen norsk fotball fikk vi til en del i de første årene som fremmet våre interesser:

- Innføring av diplom for linjedommerne i Cupfinalen
- Økonomisk støtte ifm en brosjyre som presenterte elitedommerne
- Økonomisk støtte til Cupfinaleseminaret
- Innføring av en stipendordning for de beste (FIFA) dommerne
- Økning av honoraret i Tippeligaen

Selv om navnet senere ble forandret så er det gledelig å se at foreningen lever i beste velgående og kan feire 25 års jubileum. Formål og hensikt med foreningen har ikke forandret seg på 25 år og det er kanskje enda viktigere i dag å ivareta de aktives interesser overfor øvrige organer innen norsk fotball. Det gjør dere med glans!

Gratulerer med 25-års jubileum.

Det skjedde i årene 1986 til 2011...

Av

Styret i Norsk Fotballdommerforening – ført i pennen av Svein-Erik Edvartsen

Norsk Fotballdommerforening ble stiftet 19. april 1986, og foreningens formål er å fremme de aktive dommere og assistentdommeres interesser overfor øvrige organer innen norsk fotball samt bidra aktivt til rekruttering, markedsføring og utvikling av dommere og assistentdommere.

Kjell Nordby var foreningens første leder og startet den sammen med **Tore Hollung** og **Per Arne Larsgård**. Nordby er tidligere delegat i Toppfotballen og Hollung og Larsgård er fortsatt viktige personer i dommerfamilien og begge er dommerveiledere i toppfotballen.

Nordby satt som leder i foreningen fra 1986 – 1991. I 1991 ble **Tore Hollung** valgt som ny leder og satt frem til 1994. I OL-året ble **Jon Eilif Skjervold** valgt som foreningens nye leder. Skjervold som er dagens leder i toppdommerutvalget i Norges Fotballforbund (NFF) og nasjonal – og internasjonal dommerveileder satt som leder i hele åtte år. I 2002 ble **Espen Berntsen** valgt som ny leder og satt i to år. I 2004 tok **Terje Hauge** over som leder og han satt også i to år. Berntsen og Hauge har i “moderne tid” vært lederskikkelser i toppdommerfamilien og gutta gjorde en imponerende innsats for foreningens medlemmer i disse fire årene – blant annet i forhold til rammebetingelser for foreningens medlemmer. I 2006 ble dagens leder **Geir Åge Holen** valgt. Holen starter på sitt sjette år som leder i 2012.

Siden foreningen ble stiftet er det mange høydepunkter og når det gjelder de med flest kamper har Roy Helge Olsen 317 kamper i Tippeligaen som dommer, Erik Ræstad har 313 som assistentdommer i Tippeligaen, Bente Skogvang har 158 som dommer i Toppserien og Bjørn Hansen har 217 kamper som dommer i Adeccoligaen. Dette er intet annet enn imponerende tall!

Men ikke bare nasjonalt har foreningens medlemmer utmerket seg. **For noen damer:** Bente Skogvang dømte OL i Atlanta i 1996 og ble tildelt selveste OL-finalen. Vibeke Karlsen og Ann Wenche Kleven dømte EM i 1997 da Norge og Sverige var arrangører. Ann Wenche Kleven dømte VM i USA i 1999. Vibeke Karlsen dømte OL i Sydney i 2000. Bente Skogvang og Ann Wenche Kleven dømte EM i Tyskland i 2001 og Kleven fikk finalen. I VM 2007 i Shanghai i Kina var Hege Lanes Steinlund assistentdommer. Hege Lanes Steinlund dømte OL i Kina i 2008 og ble tildelt

finalen som assistentdommer. I EM i 2009 i Finland var Norge representert med Hege Lanes Steinlund som assistentdommer og Christina Westrum Pedersen som 4. dommer. I 2011 var Norge representert i VM i Tyskland med Christina Westrum Pedersen som dommer og Hege Lanes Steinlund som assistentdommer. I tillegg til det som her er nevnt er det flere jenter som har representert Norge i aldersbestemte mesterskap. I kvinnes Champions League har vi også vært representert – blant annet med Bente Skogvang, Vibeke Larsen og Ann Wenche Kleven og Christina Westrum Pedersen, Hege Lanes Steinlund og Monica Løkkeberg i semifinale.

Og for noen menn:

Dagens dommersjef i Norges Fotballforbund (NFF) Rune Pedersen dømte VM i 1998 i Frankrike og fikk kvartfinalen mellom Tyskland og Kroatia. Pedersen dømte også Argentina mot Jamaica i innledende runde. Pedersen vant også Kniksenprisen som årets dommer hele ti ganger mellom 1990 og 2000 og ikke minst fikk han Kniksen hederpris i 1998. Terje Hauge var 4. dommer i EM i 2000 i Nederland og Belgia. 26.09.2001 opplevde vi en stor milepæl da var det tre norske dommerteam som dømte Champions League på samme dag ledet av dommerne Rune Pedersen, Terje Hauge og Tom Henning Øvrebø. I VM i Sør-Korea og Japan i 2002 var Terje Hauge på plass som dommer. I EM i 2004 i Portugal var Norge representert med Terje Hauge som dommer og Steinar Holvik og Ole Hermann Borgan som assistentdommere. I 2006 dømte Terje Hauge Champions League finalen med Steinar Holvik og Arild Sundet som assistentdommere. Terje Hauge har fått kniksenprisen som årets dommer to ganger og fikk Kniksen hederpris i 2010. I EM 2008 i Sveits og Østerrike dømte Tom Henning Øvrebø og Geir Åge Holen og Jan Petter Randen var assistentdommere. Tom Henning Øvrebø har fått Kniksenprisen som årets dommer fem ganger. I 2010 debuterte Svein Oddvar Moen som dommer i Champions League og i 2011 har Tom Harald Hagen gjort det samme. I 2011 var Svein Oddvar Moen som dommer og Kim Tomas Haglund som assistentdommer på plass i Mexico og dømte VM for U17. Gutta fikk det ærefulle oppdraget og ledet VM-finalen foran 105.000 tilskuere. Svein Oddvar Moen fikk Kniksenprisen som årets dommer i 2010. I tillegg til det som her er nevnt er det flere gutter som har representert Norge i andre aldersbestemte mesterskap.

Svein-Erik Edvartsen og Monica Larsen dømmer årets cupfinaler

Av Norsk Fotballdommerforening

NFF har nå oppnevnt dommer-kvartettene for NM-finalene for kvinner og menn.

5/11 kl. 16.00 i Telenor Arena: Røa IL – Stabæk FK

Dommer: Monica Larsen (SK Bækkelaget)

Assistentdommere: Marianne B. Velo (Bøler IL) og Karoline G. Skjefstad (Kløfta) **4.**

dommer: Signe Rydland (Fitjar IL)

Monica Larsen har dømt 113 kamper i Toppserien og har vært internasjonal dommer siden 2007. Hun dømmer regelmessig landskamper og turneringer i regi av UEFA. Monica dømte også finalen i 2008.

Marianne B. Velo og Karoline G. Skjefstad er regelmessig assistentdommere i Toppserien, og Marianne er i tillegg internasjonal assistentdommer.

6/11 kl. 13.15 på Ullevaal Stadion: SK Brann – Aalesunds FK

Dommer: Svein- Erik Edvartsen (Hamar

IL) **Assistentdommere:** Odd-Jarle Larsen (Fløy Fotball) og Magnus Lundberg (Ringsaker IF)

4. dommer: Anders Johansen (Brevik IL)

Svein-Erik Edvartsen dømmer med dette sin første finale. Han har dømt 95 kamper i Tippeligaen siden 2005. Han var FIFA-dommer i tiden 2007/08. I NM-sammenheng dømte han NM-finalen for G19 i 2006.

–Jeg startet å dømme fotball da jeg var 14 år. Da satte jeg som mål at jeg skulle dømme cupfinalen før jeg ble 35. Det har jeg nå klart med tre års margin. Dette blir utvilsomt min største opplevelse som fotballdommer, sier Edvartsen.

Mange som fortjener en takk:

–Jeg ønsker å takke alle mine dommerkolleger for fantastisk støtte, Henry Øberg som har fulgt meg opp 18 år, dommersjef

Rune Pedersen som har vist meg tillitt og vært min mentor siden 2002, moren min og bestemoren min som har støttet meg i hele livet, arbeidsgiveren min Manpower med Thomas Bye og Tore Nybakk som har vært meget fleksible slik at jeg kan lykkes og kombinere jobb med fotball og ikke minst samboeren min Birgitta Braaum. Hadde det ikke vært for den støtten disse har vist meg, hadde jeg aldri fått cupfinalen, sier Edvartsen.

Begge AD er FIFA-assistenter og har regelmessig oppgaver i utlandet. Odd-Jarle Larsen var også AD i 2004, mens Magnus Lundberg oppnevnes til sin første finalekamp. 4. dommer Anders Johansen dømmer i Tippeligaen i sin andre sesong.

Ola Hobber Nilsen dømmer cupfinalen for junior

Ola Hobber Nilsen er oppnevnt til å lede årets finalekamp i Norgesmesterskap for G19 mellom Rosenborg og Brann. Kampen spilles lørdag 29. oktober 2011 på Lerkendal. Assistentdommere er Simon Folkestad Førland og Eivin Hansen. 4. dommer er Rikhard Haugen Lyng.

Dommer: Ola Hobber Nilsen, Nordstrand IF. **Assistentdommere:** Simon Folkestad Førland, SK Nord Fotball, Eivin Hansen, Grorud IL. **4. dommer:** Rikhard Haugen Lyng, SPK Freidig

Centre of Refereeing Excellence

Av
**Ola Hobber
Nilsen**

Ola Hobber Nilsen, Joachim Knapstad og Tom Harald Grønevik har fra den 20. til 29. september deltatt på UEFA CORE sitt

introduksjonskurs i Nyon, Sveits.

Som en del av introduksjonsprogrammet har den norske dommertrioen dømt oppgjøret mellom FC Fribourg – FC Yverdon. Peter Frøjdfeldt (Sverige) og Giovanni Stevanato (Italia) var oppnevnt dommercoacher (se bildet) og vil følge de norske gutta tett frem til det avsluttende konsolideringskurset i 2012.

Talentprogrammet UEFA CORE har som formål å øke kvaliteten hos potensielle FIFA kandidater i fremtiden slik at de er godt forberedt og vet hva som kreves for å lykkes internasjonalt. Kurslederne var og er de to tidligere dommerstorhetene Jaap Uilenberg fra Nederland og David Elleray fra England som begge er representert i UEFA's dommerkomité.

Vi er takknemlige for å ha fått denne muligheten og er stolte over at vi representerte Norge på en tillitsvekkende og profesjonell måte. Det har vært 9 intensive dager med presentasjoner av aktuelle temaer, diskusjoner og teoretisk tester, samt høy- og lavintensitets treninger og praktiske øvelser. I tillegg til den faglige seansen og treningene måtte vi avlegge engelsk muntlig og skriftlig test og fikk opplæring i hvordan effektivt å benytte seg av pulsklokke i dommergjerningen. Alt var organisert og planlagt til minste detalj. Treningsklærne våre var vasket og brettet, klar til bruk, i garderoben dagen etter. Med andre ord, meget profesjonelt.

Vi kom hjem med mange nye inntrykk og mye ny lærdom, samt fått muligheten til å stifte bekjentskap med mange nye dommerkollegaer. Det stilles krav til at vi har løpende kontakt med våre dommercoacher, i tillegg til UEFA's fysiske coach, Prof. Werner Helsen.

Vi gleder oss til å jobbe med konkrete mål de neste seks månedene og ser frem mot det avsluttende konsolideringskurset i 2012!

VM i Tyskland med norske dommere?

Av
Rune Pedersen,
dommersjef

Eli Landsem og kvinnelandslaget er forlenget klar for VM i Tyskland og oppkjøringen er i full gang. Norge har gode tradisjoner på

dommersiden også i mesterskap på kvinnesiden – fra OL i 1996 og framover. Det er riktig nok noen år siden vi hadde hoveddommere i de store mesterskapene, men til sommeren håper og tror vi at "vi" er med.

Vi har en sterk dommerkandidat i Christina Pedersen og i tillegg håper vi Hege L. Steinlund igjen skal vifte med flagget som hun har gjort i mange mesterskap før.

Begge disse jentene var med i U 20 VM i fjor og skal i tillegg delta under Algarve Cup 2011 – sammen med landslaget. Under denne turneringen finsikter FIFA kandidatene for sommerens VM – og mesterskapet blir derfor viktigere for våre dommere enn landslaget. De jentene skal til Tyskland uansett.

FIFA vil under turneringen på Algarve legge vekt på følgende for dommerne og assistentdommere:

- Prestasjoner under kampene
- Fysisk form
- Engelsk kunnskaper
- Regelkunnskap
- Mentale kvaliteter
- Samarbeid i team
- Åpen og vilje til selvevaluering

Som dere ser er det mange momenter, som vurdere hos de aktive dommere og assistentdommere. Likeså ser ledere hvordan jentene fungerer i en stor gruppe og hvordan de vil mestre å være en del av en prestasjonsgruppe under et stort mesterskap.

Våre jenter, Christina og Hege, har stor erfaring og normalt lette med å omgås andre. Vi tror at de er veldig

godt forberedt til Algarve – som vil legge et utmerket grunnlag for sommerens VM.

Hege er i dag fast assistentdommer i Tippeligaen og var oppnevnt til fjorårets cupfinale for menn. Christina er fast dommer i Toppserien og dommer i 2 divisjon for menn. Hun har meget stor løps kapasitet og er uredde og håndterer sine kamper i 2 div på en meget fin måte.

Skal vi satse på å se Christina i VM og Adeccoligaen i 2011? Bare prestasjoner og egen innsats vil avgjøre dette.

Vi ønsker jentene god tur til Portugal og forhåpentligvis VM senere i sommer.

Du tror det ikke før du har hørt det: Formann Geir Åge Holen hylles som DOMMER etter sponsorkamp: NFF's markedsjef:

«Holen var veldig god i sine bedømmelser»

Norges Fotballforbund (NFF) spilte kamp mot sine sponsorer. Kampen ble dømt av formannen i Norsk Fotballdommerforening (NDFD) Geir Åge Holen. Holen hadde med andre ord byttet ut flaggene med fløyte og nå hylles han av NFF's markedsjef Erling Engebråten.

– Geir Åge er alltid like positiv. Han som skulle være dommer meldte avbud kl. 15.00 samme dag. Da ringte vi Geir Åge, han stilte opp på kort varsel og var veldig god i sine bedømmelser, noe han pleier å være da han går på linja også, skryter NFF's markedsjef Erling Engebråten til nfd.no.

Engebråten hyller ikke bare Holen. Han hyller også en målvakt:

– Keeperen til sponsorlaget Vidar Selnes var veldig god, hadde jeg ikke kjent Grodås som stod i mål for NFF så ville jeg ha trodd at det var Selnes som hadde vært på landslaget. NFF måtte forsterke laget med spillere fra sponsorene, og da var det jo evigunge P4 himself Trond Killingstad som scora to av målene og som gjorde at NFF vant, sier Engebråten før han legger til: – Det var en fin kamp i god sportslig ånd og Fair Play.

Holen selv synes det er viktig at dommerforeningen stiller opp på slike tiltak: – NFF er vår viktigste samarbeidspartner, så det er klart vi stiller opp på slike tiltak, sier Holen.

Lærerikt prosjekt

Av
Martin Lundby

Prosjekt toppdommer 2011 ble introdusert for min del med samling i

Kristiansand.

Ettersom jeg var på studieutveksling

delar av forrige sesong var dette min første samling med hele gruppen. Det ble en lærerik samling på alle måter. Terje Hauge og Per Arne Larsgård hadde etter tilbakemelding fra gruppen "Kamplderen" som fagtema. For min egen del ga dette meg mye i forhold til hvordan man løser tøffe perioder i kampen og bruk av kroppsspråk og spontanitet. Jeg dømte også kampen Viking – Halmstad hvor jeg ble satt på en rekke utfordringer. Jeg lærte spesielt mye av to offsidetituasjoner hvor jeg følger AD uten å ha en egen vurdering av situasjonen. I ettertid viste det seg at begge situasjonene ble løst feil. Det å vurdere offside også som hoveddommer er noe jeg har jobbet mye med i ettertid.

La Manga var neste samling for gruppen. Vi ble delt i to og jeg var der sammen med Mads Ahlsen og Petter Tøppe. Min første uke på La Manga! Her fikk vi gjennomført gode treningsøkter og dømt to kamper hver. Kveldene ble fylt med diskusjoner fra kampene og videoklipp med quiz om riktig avgjørelse. Per Arne Larsgård og Jan Petter Randen satte rammene for god utvikling både i team og individuelt, og jeg tror alle med meg hadde en veldig bra uke.

Samlinger er gøy og man lærer mye, men det er når serien starter at det virkelig gjelder. Jeg har hatt fire kamper til nå og i etterkant av alle kampene har jeg sendt veilederrapporten og en kort beskrivelse av kampen til Hauge og Larsgård. Denne oppfølgingen åpner for nye diskusjoner og ny input. Det er også enklere å finne ting som går igjen og generell utvikling i prestasjoner.

Prosjekt toppdommer er - og kommer fortsatt til å være viktig for min videre utvikling som dommer. Det å få dra nytte av den enorme erfaringen Hauge og Larsgård sitter på, gir masse motivasjon til å jobbe videre. I tillegg er det viktig med tett oppfølging og noen å diskutere situasjoner med når man er usikker.

For min del har det også vært positivt når en kamp har gått mindre bra ved at jeg har fått konstruktive tilbakemeldinger om hvordan jeg skal jobbe for å bli bedre til neste kamp. Det å være en del av en gruppe gjør også at man lærer av andres erfaringer og blir bedre kjent med dommerkollegaene.

I juni drar gruppen til Danmark for å følge dommerne under U21 EM. Der skal vi observere kamper og få oppleve hvordan dommerne forbereder seg til kamp. Det kommer til å bli veldig lærerikt og jeg tror hele gruppen gleder seg til turen.

nfd.no har passert 3,5 millioner treff

I tidsrommet 17. januar – 14. oktober 2011 har siden hatt 3.521.286 treff.

– Det er bare å ta av seg hatten for Svein-Erik Edvartsen som har lagt ned masse tid på dette arbeidet og alt arbeidet han har gjort har han gjort helt gratis, sier styreleder Geir Åge Holen.

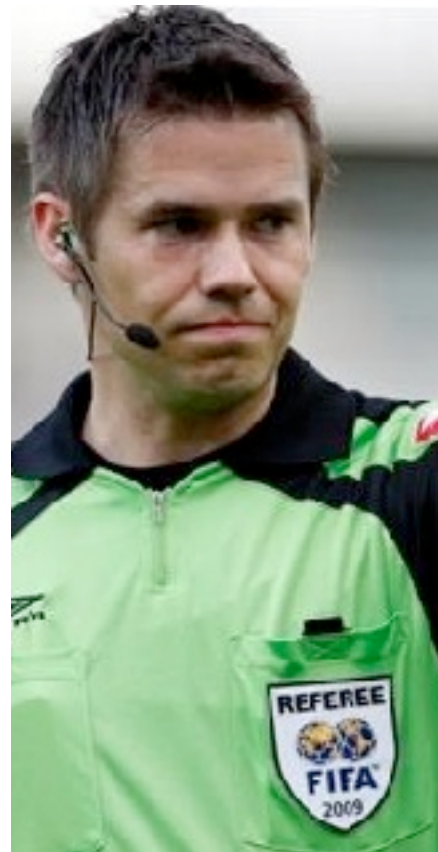
Trygve Kjensli debuterte i Tippeligaen

Trygve Kjensli fra Nesodden IF debuterte i Tippeligaen 29. juni. Han dømte oppgjøret mellom Fredrikstad og Haugesund. Trygve Kjensli (39 år) startet sin dommer-karriere allerede i 1988.

Han har dømt i Adeccoligaen siden 2007, hvor han har vært en meget solid dommer de siste årene.

Tom Harald Hagen debuterte i UEFA Champions League

Tom Harald Hagen har i år debutert i Champions League. UEFA offentliggjorde 17. oktober 2011 at Hagen var oppnevnt til å dømme kampen mellom Milan og Bate i Milan på Stadio Giuseppe Meazza.

– Dette er noe vi har jobbet mot og vi gleder oss veldig til kampen. Jeg har tidligere vært med som 4. dommer i Champions League og det har vært flotte opplevelser, sa Hagen før kampen.

Hagen dømte kampen på en mildt sagt utmerket måte og fikk svære gode tilbakemeldinger fra UEFA's dommerveileder.

NFDF gratulerer Hagen med debuten og håper på flere flott oppnevnelser for fremtiden.

Henrikke Nervik

dømte juniorfinalen for jenter

Norges Fotballforbund (NFF) oppnevnte Henrikke Nervik til å dømme cupfinalen for jenter 19 som ble spilt mellom Sarpsborg 08 og Klepp på Sarpsborg Stadion lørdag 22. oktober 2011. Assistentdommere var Linda Andresen og Marit B.

Folstad. 4. dommer var Emilie Dokset.

– Det er veldig artig å få bekreftelse på at jeg har gjort noe riktig i løpet av sesongen og jeg er sikker på at dette blir en spennende avslutning på sesongen, sa Nervik før kampen.

En stor takk til toppdommernes mor

Av
Svein-Erik Edvartsen

Det er lørdag 27. november 2010. Landet er Danmark. Stedet er Ålborg. Tiltaket er Tippeligadommernes evalueringssamling 2010. Det meste er som normalt, men det er en ting som er fullstendig annerledes enn tidligere. Toppdommernes mor skal takkes av. Aase Rydén. Den blide, sterke, velstelte og alltid velkledd dama som alltid har vært der for toppdommerne siden 1981. Ingen sier noe. Ingen snakker om det. Men vi vet det alle sammen. Dette blir tøft. Alt for tøft faktisk.

Ca. kl. 17.00 denne dagen står 15 tippeligadommere, 25 tippelige assistentdommere, 20 dommerveiledere og en dommersjef oppreist i konferanserommet i Det Hvide Hus hotell i Ålborg. Dette er en forsamling som av mange blir sett på som en viktig gruppe i Norsk Fotball og en forsamling som av mange får "pepper" hver eneste søndag fra mars – november hvert ett eneste år. Dette er en forsamling som av mange blir oppfattet som sterke personer. Både fysisk og psykisk.

Men det som er spesielt og ikke minst uvanlig denne lørdagen i Ålborg er at så å si alle tørker tårer. Her tørker personer som har dømt fotball for 100.000 tilskuere tårer. Her kommer det tårer fra personer som har dømt cupfinaler, som har dømt Champions League og andre store kamper. Her tørker voksne menn tårer som bare det. Noen forsøker å holde igjen. Alle har en stor klump i halsen. Veldig stor. Og ytterst få (om noen) klarte å holde igjen etter hvert

som sekundene gikk. Hva er det som fikk alle disse "tøffe gutta" til å tørke tårer? Til å vise følelser som var enorme. Og ikke minst ekte og varme følelser. Svaret er enkelt; Aase Rydén!

Ca. kl. 22.00 samme dagen står så å si samme forsamling oppreist på Jackpot i Ålborg. Beklager alle supporterklubber i Norge, men her hadde dere ikke vært i nærheten. Ingen av dere. Og dere kommer snart til å forstå hvorfor. På Jackpot runger følgende supporterrop:

- 1)
"Aase Rydén, Aase Rydén, – Aase, Aase, Aase Rydén. Aase Rydén, Aase Rydén, – Aase, Aase, Aase Rydén."
- 2)
"Alle de som elsker Aase klapper nå, alle de som elsker Aase klapper nå, alle de som elsker Aase, alle de som elsker Aase, alle de som elsker Aase klapper nå."
- 3)
"Det er bare en Aase Rydén, det er bare en Aase Rydén, en Aase Rydén, det er bare en Aase Rydén."

"Alle toppdommernes mor" – Aase Rydén - som har jobbet i Norges Fotballforbund (NFF) i 39 (!) år skal gå av med pensjon. Det er vemodig. Det er trist. Alle burde ha holdt en tale på minst en time hver. Men ingen klarer det. Ord blir fattige i en slik stund. Det sies at ingen er uerstattelige, men jeg nekter å tro det. De som skal følge skoene til Aase har en skostørrelse som neppe finnes noe sted.

Når jeg skal beskrive Aase er det enkleste svaret det motsatte av hva filosofen Heraklit sa for drøyt 2500 år siden. Heraklit sa "PANTA REI" (gresk). Dette betyr "alt flyter". Aase er ABSOLUTT DET MOTSATTE av dette. Hos Aase har det aldri vært tilfeldigheter og ikke noe flyter. Hun har støttet oss i tykt og tynt og har talt dommernes sak fra 1981 - 2010 og jeg er sikker på at hun kommer til å gjøre det fortsatt også - selv om hun nå ikke lenger skal jobbe i NFF. Skal jeg nevnte alt Aase har gjort for oss dommere blir dette en bok og ikke en blogg, men at hun har ordnet med alt av praktiske saker og detaljer rundt toppdommerfamilien i alle disse årene er utvilsomt. For å si det rett ut; folk utenfor dommerfamilien er ikke i

«Alle toppdommernes mor» – Aase Rydén - som har jobbet i Norges Fotballforbund i 39 (!) år skal gå av med pensjon. Det er vemodig. Det er trist.»

– Svein-Erik Edvartsen

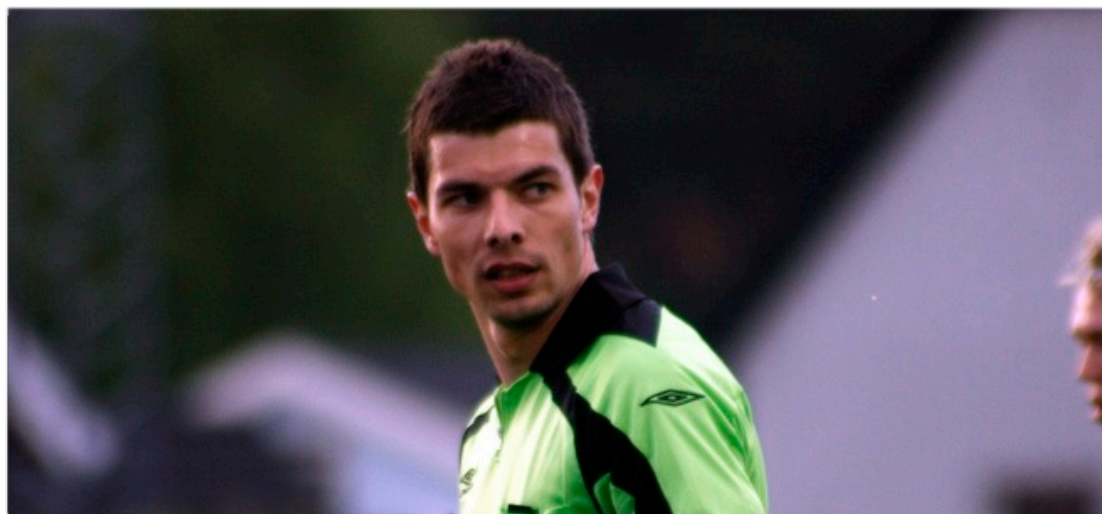
nærheten av å kunne forestille seg hva Aase har betydd og fortsatt betyr for oss dommere. Hun har på mange måter vært moren til oss alle sammen. Og vil alltid være det. Om noen kan erstatte henne? Nepp! Glem det først som sist. Å "hoppe etter Wirkola" har aldri passet bedre.

Det Aase har gjort for oss har hun gjort med stor forståelse. Med stor ydmykhet til tross for at hun vet mer enn de aller fleste av oss. Med en enorm tilgjengelighet. Med stor entusiasme. Og med ett eneste mål: "dommerne skal tas vare på og lykkes".

Jeg har kjent Aase i 10 år og mange andre dommere har kjent henne mye lenger enn meg. For min egen del har jeg alltid oppfattet Aase som svært pliktoppfyllende. En fremragende dame. Flott dame. Hun har alltid hatt en mental styrke, evne til å ivareta sin integritet, orden – og rettferdigsans, samarbeidsvilje og emosjonell stabilitet. Aase har etter min oppfatning vært fremragende og omgjengelig. Og ikke nok med det som nå her er nevnt; Aase har turt å si i fra uansett hva slags titler folk har hatt. Ingen har vært for små til å bli tatt hånd om av Aase og ingen har vært for mektige til at hun har turt å si i fra.

Ord blir og er fattige når det gjelder deg Aase Rydén. Det du har gjort for norske toppdommere og som vi vet du fortsatt vil gjøre, har vært – og er enormt. Verken mer eller mindre. Tusen takk! Jeg vil savne deg og jeg vet jeg ikke er alene...

Tidligere toppspiller Tore Hansen debuterte som hoveddommer i Tippeligaen

Av Norsk Fotballdommerforening

Tidligere toppspiller Tore Hansen som har spilt i Adeccoligaen og 2. divisjon for Mandalskameratene debuterte i september som hoveddommer i Tippeligaen mellom Stabæk og Odd Grenland. Dommerveileder er dommersjef Rune Pedersen. "Utrolig morro", sa Hansen da han ble oppnevnt til sin debutkamp. "Spennende dommertype", sa dommersjef Rune Pedersen.

Tore Hansen fikk tillitt av Norges Fotballforbund til å debutere i Tippeligaen og kampen mellom Stabæk og Odd Grenland.

– Dette er utrolig morro og jeg gleder meg veldig til dette. Dommermiljøet er meget godt og flere har vært med å utvikle meg, sa Hansen før debuten.

Dommersjef Rune Pedersen beskriver debutanten slik: – En spennende dommer med allsidig bakgrunn som spiller, trener og leder. NFF har fulgt han tett i 2-3 år og vi er sikre på at han takler dette nivået, sier Pedersen til nfd.no.

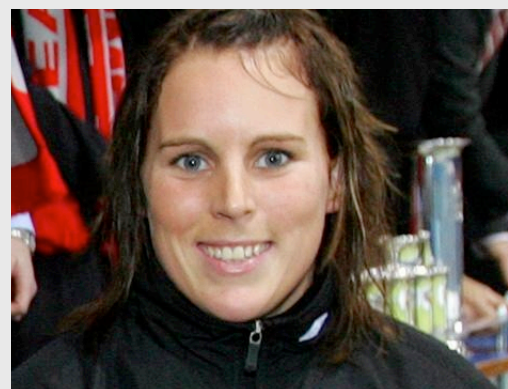
Norsk Fotballdommerforening gratulerer Tore Hansen med flott debut i Tippeligaen.

Fakta

Tore Hansens lynraske dommerkarriere ser slik ut:

Startet å dømme i 2006 - dømte fire kamper i 6. divisjon før han raskt dømte 3. divisjon
2007 - 2009 dømte han i 3. divisjon
2009 - 2010 dømte han i 2. divisjon
I mai i 2010 debuterte han i Adeccoligaen
18. september 2011 debuterer han i Tippeligaen

Christina Westrum Pedersen dømte OL-kvalifisering i Kina

I august startet Christina Westrum Pedersen reisen til Kina hvor hun som en av syv dommere dømte Asia mesterskapet. Sluttspillet startet 1. september i Jinan, Shandong Province i Kina. De deltagende land er Japan, Kina, DPR Korea, Australia, Korea Republic og Thailand. Fram til 11. september skal det spilles 15 kamper, og de to beste landene er da kvalifisert som Asia sine representanter til OL i London i 2012.

De uttatte dommerne var:

MAI Hoang Trang, Vietnam
ALBON Theodora, Romania
HEIKKINEN Kirsi, Finland
SPINELLI Silvia Tea, Italia
MITSHI Efthalia, Hellas
MONZUL Kateryna, Ukraina
PEDERSEN Christina W, Norge

Norsk Fotballdommerforening gratulerer!

Det er dette som er «hat-kampen» over alle «hat-kamper»: DOMMERNE vs ASSISTENDOMMERNE PÅ LA MANGA

Av Norsk Fotballdommerforening

Dommerne vant enkelt 13-6 mot assistentdommerne. Feilfrie dommere da dommerlaget var assistentdommerne knusende overlegne på La Manga.

Hatkampen under årets La Manga Cup er over. ”Ænkelt, ænkelt, ænkelt” pleier tippeligaens mest rutinerte dommer Roy Helge Olsen å si til sine assistenter før kampene. Enkelt var det også for dommerne under årets kamp på La Manga. Assistentdommerne ble regelrett grusa. Flaggutta tapte hele 13-6.

Spilletiden var 3 x 20 minutter. Det var enveiskjøring fra start til slutt. Det svarte dommerlaget som besto av Svein Oddvar Moen, Tom Henning Øvrebø, Kristoffer Helgerud, Dag Vidar Hafsås og innleide assistentdommer Harald Strand regelrett herjet mot det kylling gule assistentdommerlaget som besto av Frank Andås, Kim Tomas Haglund, Sven Erik Midthjell, Øystein Havig og Kim Andre Johnsen.

– Dette var enveiskjøring fra start til slutt. Alle på vårt lag fikk åtte på børsen, sa Svein Oddvar Moen på telefon fra La Manga i februar til nfd.no.

Samme nivå var det altså ikke på assistentdommerne. Kun seks scoringer på 60 minutter og hele 13 baklengs taler for seg selv.

Tom Henning Øvrebø som snart er 45 år var en av de som lekte med det noe yngre assistentdommerlaget. Han melder om en fantastisk stemning i dommerleiligheten.

– For å sitere Nortug; Dette var barneskirenn, skrev Øvrebø i en sms fra La Manga.

Dommerne var faktisk så mye bedre enn assistentdommerne at de delte på å score målene.

– Moen var som en klippe i forsvar og assistentdommerne viste en overraskende innsats. De var

bare ikke bedre. Dessverre, fortsetter Øvrebø.

Dag Vidar Hafsås leverte også en god kamp.

– Assistentene ble fullstendig utspilt. Rein overkjøring. Jeg følte til tider at vi var tre mann flere enn de, sa Hafsås til nfd.no etter kampen.

Assistentdommerne Frank Andås og Kim Tomas Haglund var banens desidert svakeste. Sistnevnte klaget også over at ballen var for stor.

– Overlegen seier til oss. Vi hadde nada motstand og når Haglund klaget over at ballen var for stor, sier dette det meste og assistentdommernes fokus, skrev styremedlem i NFDF Kristoffer Helgerud i en sms etter kampen.

nfd.no forsøkte gjentatte ganger å få en kommentar fra assistentdommerlaget, men ingen av de fem på taperlaget besvarte.

**«For å sitere Nortug;
Dette var barneskirenn»**

– Tom Henning Øvrebø, dommer

Formål

Norsk Fotballdommerforening ble stiftet 19 april 1986, og foreningens formål er å fremme de aktive dommere og assistentdommeres interesser overfor øvrige organer innen norsk fotball samt bidra aktivt til rekruttering, markedsføring og utvikling av dommere og assistentdommere.

Styret

Geir Åge
Holen
Styreleder

Kristoffer
Helgerud
Styremedlem

Vibekè
Larsen
Styremedlem

Kim Rune
Østerlie
Borgersen
Styremedlem

Svein-Erik
Edvartsen
Styremedlem

Norsk Fotballdommerforening

v/ Geir Åge Holen
Rustadgrenda 47
0693 Oslo

E-post: gea-hol@online.no
Konto: 6272 05 13825
Internet: www.nfdf.no